

او معتقد بود شعار حول وحدت کافی است، باید طرحی واقعی در برابر جهان ارائه شود!

در جهان اسلام دو مقوله مهم وجود دارد؛ وحدت و قدس.

دشمن تا حد زیادی توانسته مقوله وحدت و تقریب را با فتنه و تهمت انجیز شیعه‌سازی اهل‌سنّت، تخریب کند و آن را در جهان اسلام غیر مقبول جلوه دهد؛ به‌گونه‌ای که موضوع وحدت را در خارج از کشور به سختی می‌توان با بزرگان اهل‌سنّت در میان گذاشت. از این‌رو لازم است مقوله وحدت و تقریب با فکر و اندیشه و نیروی جدید بازسازی شود. ما در این موضوع دچار بحرا نیم.

مقوله دوم قدس و فلسطین است که در این باره به‌ویژه در زمان داعش دشمن فعالیت بسیاری برای به انحراف کشاندن و به حاشیه راندن آن کرد. با طرح موضوعاتی مانند «شیعه عجم و شیعه عرب» و فتنه «العدو القريب ثم العدو البعيد» به میدان آمدند. خوزستان ایران را با مقایسه مساحت آن با فلسطین و تحریف جمعیتی آن و معرفی همه مردم خوزستان به عنوان اهل‌سنّت و عرب در مقابل فلسطین قرار دادند. در میان عرب‌جا انداختند که اول باید خوزستان را آزاد کنیم و بعد از آن به دنبال آزادی فلسطین باشیم. هم‌اینها برای امحای فلسطین از ذهن مسلمانان بود. اما موفق نشدند و اکنون مهم‌ترین مقوله

در ذهن هم مسلمانان فلسطین است. امام راحل (ره) با معرفی روز قدس پیش‌دستانه و با نگاه عمیق به مبارزه با فتنه‌های دشمن در مقوله فلسطین پرداخت. برای اثبات وحدتی و تقریبی بودن سید حسن نصرالله همین بس که محور فعالیت‌های او آزادی فلسطین بود؛ چون آن‌گونه که مالک بن نبی می‌گوید فلسطین یک پروژه اشغالگری خالی نیست؛ بلکه مهم‌ترین پروژه استعماری قرن حاضر و تنها پروژه تقریبی و مشترک همه مسلمانان است. از این‌رو از جنگ جهانی اول تا کنون جز فلسطین، هیچ سرزمینی در اشغال باقی نمانده است. در اهمیت فلسطین برای استعمارگران همین نکته بس که آمریکا برای اشغال و کودتا و سرکوب، ناوها و ابزار جنگی خود را به مناطق مختلف جهان ارسال کرده است؛ اما تنها کشوری که علاوه بر ابزار جنگی سران آمریکا هم برای کنترل نبرد به آنجا وارد شده‌اند، فلسطین بوده است. در واقع، این جنگ آمریکاست. سید حسن نصرالله (ره) نیز به همین خاطر بر فلسطین تأکید داشت؛ چون فلسطین تنها پروژه تقریبی هم مسلمانان جهان است. امام خمینی (ره) نیز در بیانات قبل از انقلاب خود بسیار بر قضیه فلسطین و اسرائیل تأکید داشتند و این بیانگر ریشه‌دار بودن و اهمیت این موضوع است. سید حسن پرچم‌دار قدس بود که نزد اعراب قدس القداس است. او توانست بهترین و بزرگ‌ترین و مهم‌ترین اقدام تقریبی را با همین بحث فلسطین ایجاد کند. با اینکه برای درس‌خواندن به قم آمده بود و امیدی بود برای شیعیان لبنان و جهان عرب؛ اما با تیزبینی بالا و پیش‌بینی درست، آن مقوله را رها کرد و دبیرکلی حزب‌الله را پذیرفت.

جنگ ۳۳ روزه زیبا بیان‌هایی را به وجود آورد که در تاریخ اسلام بی‌سابقه بوده است. در مفاهیم بن گوریون، فواعدهی هست که جنگ ۳۳ روزه همه آن فواعد را زیر پا گذاشت؛ از جمله اینکه: جنگ باید خارج از سرزمین خودی و باید در کوتاه‌ترین زمان انجام شود؛ ولی در این جنگ، اسرائیل پس از ۳۳ روز در سرزمین خود تسلیم جزب آمد. شد.

ایشان در ادامه بیان کرد که سید حسن نصرالله در بحثی که در موضوع روش کار بود، به من گفت: در تاریخ الازهر سابقه ندارد که تصویر شخصیتی یا پرجم حزب خاصی را در آن نصب کنند؛ اما پرجم حزب‌الله را در الازهر به اهتزاز درآوردند و این اوج وحدت و تقریب است.

شهید محمد سعید رمضان البوطی که به دلایلی با ایران هم رابطه خوبی نداشت و علی‌رغم تلاشی که کرد حاضر نشد به ایران بیاید، در بالای منبر مسجد اموی در نماز جمعه گفت: من چونان انگشتی در دستان سید حسن نصرالله هستم.

شهید نصرالله می‌گفتند راه تبلیغ مکتب اهل‌بیت علیهم السلام، فلسطین است و این‌گونه می‌توان مفهوم

امت را فهماند. به وحدت و تقریب باورداشت و عمر خود را صرف این باور کرد. او تاریخ وحدت و تقریب و طلایه‌داران آن را مطالعه کرده بود و اعتقاد داشت تنها راه استکبار برای شکست مسلمانان اختلاف‌افکنی در میان آنان است.

او بر اساس نگاهی که داشت، با کارهای انفرادی در زمینه وحدت موافق نبود و به این تلاش‌ها نقد داشت؛ بلکه معتقد بود که به تقریب باید کلان نگریست و در حد ایجاد اتحادیه جهان اسلام مانند اتحادیه اروپا فکر می‌کرد و یا کنفرانس سران کشورهای اسلامی را مورد تأکید قرار می‌داد؛ البته بر این باور بود که باید اصلاحاتی انجام گیرد. این نمونه کارها را بر کارهای فردی ترجیح می‌داد. از جمله ابتکارات و فعالیت‌های کلیدی و کلان او در سطح لبنان تأسیس تجمع علمای مسلمین بود که مهم‌ترین و قوی‌ترین مجموعه تقریبی جهان اسلام است. او همیشه می‌گفت: شعار حول وحدت کافی است، باید طرحی واقعی در برابر جهان ارائه دهیم.

یکی از موضوعات مهم که در بدو دبیرکلی او باید به آن پرداخته می‌شد، مقوله پناهندگان فلسطینی بود؛ زیرا در بدترین وضع ممکن بودند تا جایی که هیچ‌چیز برای خوردن نداشتند و گیاه‌خواری می‌کردند. در زمان او تحت پوشش حزب‌الله قرار گرفتند. شعار او و حزب‌الله در مورد اهل‌سنت این بود: نتعاون نتکامل. یعنی همیاری می‌کنیم تا مکمل هم باشیم؛ پس به دنبال برتری‌جویی نیستیم.

در مراسم وفات شیخ احمد الزین ضمن خاطراتی که سید نقل می‌کرد، گفت: اهل‌سنت سوریه و لبنان هم‌با یگاه‌های خود را به‌خاطر تعامل با ما از دست داده‌اند، حالا ما آنها را رها کنیم؟ جنگ و پیروزی ما در حلب به‌خاطر حمایت اهل‌سنت بود. ممکن است کسی از آنها اشتباه کند و علیه ما چیزی بگوید، آیا از ما کسی چنین اشتباهی مرتكب نمی‌شود؟ فتنه کبری یعنی جنگ شیعه و سنی. این ترورها بی که الان انجام می‌شود محصول سال ۲۰۰۶ است. یک کمیته حقیقت‌یاب در زمان اولمر ایجاد شد و گفتند که عقدة الصاحیه باید برطرف شود تا بتوانیم پیشروی داشته باشیم. هم‌گروه‌های حقیقت‌یاب که از طرف لاهه و بین‌الملل به لبنان آمدند، موظف بودند که هم‌اطلاعات از صفر تا صد را شخمند و در اختیار اسرائیل قرار دهند؛ در واقع آنها گروه‌های جاسوسی بودند. هفت سال قبل در سوریه ما شیعیان اجازه برگزاری مراسم‌های مذهبی نداشتیم، مدرسه مؤسسه نداشتیم و مار ابقیه السیف می‌دانستند. زهران علوش در جمعی از مسلمین در خرابه‌های حومه دمشق می‌گفت: ما باید کاخ بنی‌امیه را آباد کنیم و بعد از آن باید به نجف برویم و آن بتخانه را ویران کنیم. دیگر کربلا تکرار نخواهد شد و باید زن و بچه‌ها را هم بکشیم تا روایت‌گری نکنند. ما برای مقابله با آن نگاه باید به سوریه می‌رفتیم و جلوگیری می‌کردیم پس باید وارد نبرد در سوریه می‌شدیم. دشمن به دنبال حذف هم‌یاران خمینی است. اگر ما

میلیاردها هزینه می‌کردیم و هم مرکز پژوهشی را در راه مخالفت و تبیین اندیشه انحرافی وها بیت به کار می‌گرفتیم، به وضعیت امروز وها بیت نمی‌رسیدیم. امروز شیعه با جهاد و عقلانیت معرفی شده‌اند و وها بیت با تکفیر و قتل و خونریزی. مرحله گفتمانی وحدت مرحله ابتدایی بود و محور مقاومت یک الگوی عملی برای تقریب است. حمایت بی‌اسا بق شیعه از گروه‌های مقاومتی اهل‌سنّت، گام‌های محکمی در راستای وحدت و تقریب بود. همان‌گونه که در بین علمای سابق شیعی نجف فعالیت‌های مقاومتی قدیم اهل‌سنّت وجود داشت. او همیشه تأکید داشت بر اینکه موجودیت ما بسته به جمهوری اسلامی ایران و امامین انقلاب است. با این فعالیت‌ها شیعه نزد اهل‌سنّت به یک گروه محترم تبدیل شد.

شیوه وحدتی شهید سید حسن نصرالله (ره)

در جلسه وداع اینجانب از سمت رایزن فرهنگی ایران در لبنان، من به ایشان گفتم: نقد دارم به برخی از برنامه‌های حزب‌الله! ایشان سریع گفتند بفرمایید و قلم و کاغذش آماده نوشتن شد. او خوب گوش می‌داد.

فعالیت وحدتی ایشان محدود به مسلمانان نبود؛ بلکه به دنبال وحدت ملی لبنان بود و میان مسلمانان و مسیحیان نیز وحدت ایجاد کرد. او با ایجاد وحدت ملی سرزمین خود را آزاد کرد. او به کلیسا رفت و با آنها توافق‌نامه نوشت و این پایه‌ای برای وحدت ملی لبنان شد.

مرحوم حسن صبرا سردبیر بزرگ‌ترین روزنامه عرب یعنی (السفیر) یادداشتی در مورد سید حسن نوشت که در آن گفته است: هیچ رهبر سیاسی در تاریخ معاصر و جهان عرب، فرزندش را از دست نداده است؛ ولی سید حسن فرزند خود را تقدیم راه و هدف کرد.

محمد حسنین هیکل اندیشمند و مورخ معروف مصری نیز در مصاحبه‌ای گفته بود: با سید حسن نصرالله دیگر کل حزب‌الله لبنان به مدت ۹ ساعت درباره همه مسائل مهم منطقه‌ای و بین‌المللی مذاکره کردم و این نه ساعت بسیار سریع گذشت ولی احساس کردم که ملاقات نیم ساعته‌ام با ملک عبدالعزیز پادشاه عربستان به اندازه یک قرن طول کشید.

دولت لبنان متهم به دولت نصرالله است؛ حتی پس از شهادت سید حسن نصرالله باز این اتهام وجود دارد؛ زیرا او با به تصویب رساندن قانونی یک قاعده، مقرر نموده است که هر دولتی در لبنان برای رسمیت یافتمن باشد امضا کند و متعهد باشد که با اسرائیل مبارزه کند. این یعنی حضور همیشگی نصرالله در دولت

در انقلاب‌های محملی که به لبنان هم سرایت کرد، هم مردم علیه دولت قیام کردند و شعار کل^{۱۰} کل^{۱۱} سر می‌دادند؛ یعنی کلهم فاسدون. قیام همگانی بود؛ یعنی شیعیان هم به حکومت اعتراض کردند و قصد سرنگونی داشتند و همه سفارتخانه‌ها را مصادره نودند. در این شرایط شهید نصرالله اعلام کرد هم کسانی که با ما هستند از اعتراض دست بکشند و میادین را ترک کنند. برخی شعار دادند کل^{۱۲} کل^{۱۳} والسید واحد منهم. با این شعار خواستند قداست سید را بشکنند؛ ولی سید صبر کرد و بحران را مدیریت کرد.

اساساً ورود به ساختار سیاسی دولت که همه سنی بودند، اوج توانمندی او در تقرب و وحدت بود. او وزیر در حکومت داشت و فراکسیون مقاومت را در مجلس شکل داد؛ درحالی‌که قبل از آن شیعیان یا در بندر باربر بودند و یا عمل^{۱۴} دیگران بودند. امام موسی صدر به شیعیان هویت بخشید و در زمانی که واگرایی شدیدی بین دولت وجود داشت، سید حسن حزب‌الله را به حدی رساند که در مجلس و دولت حق و تو داشت.

حزب‌الله‌ها و شیعیان در هم رده‌ها پرچم‌شان پرچم لبنان نبود و آن را باور نداشتند و آن را پرچم فرا نسخه می‌دانستند. این حزب‌الله و جمهوری اسلامی ایران بود که این باور را ایجاد کرد که همین وطن و همین پرچم را بپذیرند و آن را آنگونه که شایسته است اداره کنند.

دبيرکل جدید حزب‌الله

هم پیش‌بینی‌ها این بود که بعد از شهادت سید نصرالله، دبيرکل بعدی سید هاشم صفی‌الدین باشد؛ زیرا او اشبه الناس به سید حسن خلقاً و خُلقاً بود. هیچ‌گاه خود را ظاهر نکرد و همیشه خود را ستاره‌ای در کنار خورشید سید حسن می‌دانست و بعد از سید حسن آرزوی مرگ کرد. اسرائیل گفت سید حسن را زدم، جانشین او را نیز زدم و جانشین جانشین او یعنی شیخ نبیل را هم زدم.

شیخ نعیم بهترین و مقبول‌ترین شخصیت موجود برای این جایگاه است. پرونده‌های کلان حزب‌الله در دست او بود. او میدانی بوده و حتی بر مبنای تقسیم کار از صفات‌الدین میدانی‌تر است. سرخست پای‌کار آمده است و نزد نظام‌ها و غیرنظام‌ها مقبول است. وزیر رژیم صهیونیستی او را دبيرکل موقت خواند.

بازسازی حزب‌الله به لحاظ سیاسی، نظامی، امنیتی، اطلاعاتی و رسانه‌ای زیر آتش و به این شکل معجزه

است. با وجود حذف‌شدن هم رتبه‌های صفر اول، هر دولتی بود سقوط می‌کرد؛ ولی حزب‌آنقدر محکم و استوار است که اقدامات کنونی حزب‌آرزوی سید حسن نصراً بود که این شعارها و آرزوها اکنون در حال تحقق است. این قدرت حزب‌آ است.

منبع: سایت پژوهشگاه تقریب / گفتگو با عباس خامه‌یار